

Nr 279.

Godkänd i första kammaren den 26 maj 1920.

Godkänd i andra kammaren den 26 maj 1920.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av vissa Kungl.

Maj:ts framställningar om anslag för inköp av vattenfall och fastigheter samt utförande av nyanläggningar.

(Statsutskottets utlåtande nr 60 A, punkt 75:o och 60 B, punkt 57:o).

Till Konungen.

I den till riksdagen den 7 januari 1920 avlåtna propositionen angående statsverkets tillstånd och behov under år 1921 har Eders Kungl. Maj:t, under återopande av det vid propositionen under rubrik »utgifter för kapitalökning: bil. 1» fogade statsrådsprotokollet över civilärenden för nämnda dag, punkt 71, föreslagit riksdagen att dels medgiva, att inköp av vattenfall och fastigheter samt utförande av nyanläggningar, i den mån sådana åtgärder erfordras för ändamålsenlig utveckling av statens kraftverksrörelse och icke utan synnerlig olägenhet kunna uppskjutas i avbidan på särskilt riksdagsbeslut, må av Eders Kungl. Maj:t beslutas till, utöver de av riksdagen förut medgivna summorna å tillhoppa 8,000,000 kronor, ett ytterligare belopp av 2,000,000 kronor; dels ock för angivna ändamål för år 1921 såsom reservationsanslag anvisa 2,000,000 kronor.

Sedermera har Eders Kungl. Maj:t uti en till riksdagen den 19 mars 1920 avlåten proposition (nr 276), under återopande av propositionen bifogat utdrag av statsrådsprotokollet över civilärenden för samma dag, föreslagit riksdagen

1) medgiva, att inköp av vattenfall och fastigheter samt utförande av nyanläggningar, i den mån sådana åtgärder erfordras för ändamålsenlig utveckling av statens kraftverksrörelse och icke utan synnerlig olägenhet kunna uppskjutas i avbidan på särskilt riksdagsbeslut, må av Eders Kungl.

Maj:t beslutas till, utöver de av riksdagen förut medgivna summorna å tillhoppa 8,000,000 kronor och de i statsverkspropositionen till innevarande riksdag begärda 2,000,000 kronor, ett ytterligare belopp av 4,000,000 kronor; samt

2) för angivna ändamål under utgifter för kapitalökning anvisa *dels* å tilläggsstat för år 1920 ett reservationsanslag å 2,500,000 kronor *dels ock* för år 1921 ett reservationsanslag å 1,500,000 kronor, båda beloppen att utgå av lånemedel, ävensom, under förutsättning av bifall till vad sålunda föreslagits, besluta, att de i förslagen till tilläggsstat för år 1920 och 1921 års riksstat bland inkomsterna under rubriken »I. Fast upplåning» upptagna lånemedel skola höjas med motsvarande belopp.

I den uti statsverkspropositionen åberopade, av vattenfallsstyrelsen då avgivna framställningen om anslag för ifrågavarande ändamål anförde styrelsen, att det närmaste behovet av ny vattenkraft visserligen vore tryggt genom de under de senaste åren verkställda inköpen, men framhöll därjämte, att statens andel i den allmänna kraftdistributionen i hög grad ökats och tenderade att ytterligare ökas, särskilt med hänsyn till behovet av krafttillskott inom stora delar av mellersta och södra Sverige. Styrelsen ansåg det därför vara fullt befogat att alltjämt öka statens vattenkraftinnehav, om gynnsamma tillfällen därtill erbjödo sig, så mycket mera som järnvägselektrifieringen nu torde vara nära förestående. Styrelsen framhöll ock, att det för ändamålet disponibla beloppet i betraktande av det nuvarande låga penningvärdet utgjorde en ganska anspråkslös summa, när det gällde att förvärva vattenfall av någon större betydelse. Likväl inskränkte sig styrelsen då till att begära ytterligare endast 2,000,000 kronor med hänsyn till de statsfinansiella förhållandena och till att efterfrågan på vattenfall syntes i någon mån minskad, varför någon större brådska med vidare statsinköp icke ansågs föreligga.

I skrivelse den 5 mars 1920 har nu vattenfallsstyrelsen anført, att styrelsen kommit till den uppfattningen, att den begärda summan, 2,000,000 kronor, icke kunde anses tillfyllest, utan att ett ytterligare belopp av 5,000,000 kronor borde för ändamålet anvisas, därest staten skulle kunna begagna sig av tilläventyrs uppkommande gynnsamma tillfällen till förvärv av lämpligt belägen vattenkraft. Hälften härav borde göras tillgänglig redan under år 1920.

Till följd härav har departementschefen ansett sig böra på det sätt tillstyrka bifall till vattenfallsstyrelsens framställning, att ytterligare 4,000,000 kronor äskas för ändamålet. Av detta belopp skulle 2,500,000 kronor erfordras å tilläggsstat.

På grund av vad sålunda antörts och med hänsyn jämväl till de upplysningar rörande behovet av ökat anslag för ifrågavarande ändamål, som riksdagens vederbörande utskott under hand inhämtat, har riksdagen ansett sig böra bifalla förevarande förslag.

Riksdagen får anmäla att riksdagen *dels* medgivit, att *inköp av vattenfall och fastigheter samt utförande av nyanläggningar*, i den mån sådana åtgärder erfordras för ändamålsenlig utveckling av statens kraftverksrörelse och icke utan synnerlig olägenhet kunna uppskjutas i avbidan på särskilt riksdagsbeslut, må av Eders Kungl. Maj:t beslutas till, utöver de av riksdagen förut medgivna summorna å tillhoppa 8,000,000 kronor, ett ytterligare belopp av tillhoppa 6,000,000 kronor;

dels ock för angivna ändamål anvisat såsom reservationsanslag, för år 1921 ett belopp av 3,500,000 kronor; samt å tilläggsstat för år 1920 ett belopp av 2,500,000 kronor, båda anslagen att utgå av lånemedel.

Beträffande Eders Kungl. Maj:ts förslag om höjning av inkomstiteln »Fast upplåning» å såväl 1921 års riksstat som 1920 års tilläggsstat kommer riksdagen att i annat sammanhang anmäla sitt beslut.

Stockholm den 26 maj 1920.

Med undersåtlig vörndnad.
